

ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ КОМПЛЕКСУ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НА УРОКАХ ТОЧНИХ НАУК

Вчитель хімії Кременчуцької гімназії № 3
Говоруха Н. І.

На сучасному етапі історичного розвитку суспільства виникла нагальна потреба в підготовці професійно-компетентної молоді, яка духовно, інтелектуально та психологічно підготовлена до самотійного життя. Суспільному виробництву потрібні особистості, які вміють швидко адаптуватися до стрімких змін, здатні до самотійного вибору сфер діяльності та орієнтовані на успіх.

Актуальним стає компетентнісний підхід в освіті, який зорієнтований на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення взаємин, що зумовлюють принципові зміни в організації навчання, яке має спрямування на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань та вмінь учнів. Одним із напрямів реалізації компетентнісного підходу в навчанні є спрямування освітнього процесу на формування і розвиток ключових компетенцій особистості. Результатом такого процесу має бути сформованість загальної компетентності людини, яка включає сукупність ключових компетенцій і є інтегрованою характеристикою особистості

Відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти до ключових компетентностей належать:

- 1) вільне володіння державною мовою;
 - 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
 - 3) математична компетентність;
 - 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
 - 5) інноваційність;
 - 6) екологічна компетентність;
 - 7) інформаційно-комунікаційна компетентність;
 - 8) навчання впродовж життя;
- 1) громадянські та соціальні компетентності;
 - 2) культурна компетентність;
 - 3) підприємливість та фінансова грамотність

Ключові компетентності (за А.В. Хуторським) Назва ключової компетентності Характеристика компетентності

Ціннісно-смилова	уміння визначати життєві цінності та цілі; уміння усвідомлювати своє місце в соціумі, ухвалювати правильні рішення
Загальнокультурна	уміння вирізняти особливості національної й загальнолюдської культури; уміння бачити й усвідомлювати засади сімейних, соціальних, суспільних традицій; розуміння ролі науки та релігії в житті людини
Навчально-пізнавальна	навички навчально-пізнавальної діяльності: уміння розрізняти факти й домисли, володіння вимірювальними навичками, використання різних методів пізнання
Інформаційна	уміння самостійно шукати, добирати, аналізувати, перетворювати (трансформувати), зберігати й відтворювати інформацію
Комунікативна	уміння спілкуватись усно й письмово, з різною кількістю людей (у парі, у групі), рідною та іноземною мовою, у різних соціокультурних ситуаціях (бесіда, дискусія, інтерв'ю; уміння поставити запитання, відрекомендувати себе)
Соціально-трудова	уміння налагоджувати контакти в родині, у трудовому колективі, у спонтанних (тимчасових) групах; обізнаність з питань економіки та права, політики, державного устрою; уміння свідомо обирати фах (зважаючи на свої нахили, здібності, стан здоров'я тощо)
Особистісного самовдосконалення	навички фізичного, духовного, інтелектуального, професійного саморозвитку, емоційного саморегулювання й самопідтримання, пов'язані з безперервним самопізнанням, формуванням психологічної грамотності, культури мислення, зі знанням правил особистої гігієни, турботою про власне здоров'я

Метод проектів як інструмент формування життєвих компетентностей Одним з ефективних інструментів формування життєвих компетентностей є проектна діяльність.

Я звернулась до цього методу, тому що він дає можливість в стінах школи формувати життєві компетентності, творчу особистість, пробуджує і розвиває в дитині талант, дає можливість дітям осмислено застосовувати свої знання, реалізує їх соціальні потреби, формує мотивацію до навчання. Ознайомлювати учнів з методом проектів я починаю з 5класу. Суть проектної технології – включення учнів у процес творчої діяльності (від ідеї до її практичної реалізації), повний та органічний зв'язок навчання з життям та інтересами особистості, практична діяльність учнів. Перевагу в створенні проектів віддаю творчим Проектна діяльність дозволяє комбінувати і поєднувати формальні знання з практичним досвідом. Вона в своїй основі розрахована на гнучку організацію процесу навчання учнів. Впровадження в навчальну діяльність компетентнісного підходу через використання методу проектів дозволило підвищити якість виконання творчих проектів

ТАКОЖ ЗАСТОСОВУЮ ТАКІ МЕТОДИ МЕТОД «КОЛО ІДЕЙ»

- Сутність методу: Цей метод є ефективним для розв'язання суперечливих питань і корисним для створення переліку ідей. Його доречно використовувати під час обговорення питання або виступів від малих груп. Метою є залучення всіх до обговорення поставленого питання.
- 1) учитель висуває дискусійне питання та пропонує обговорити його в кожній групі, створюючи перелік ідей, які виникли під час обговорення;
- 2) щойно час на обговорення спливає, кожна група представляє по одному аспекту того про що вони дискутували;
- 3) групи висловлюються по черзі поки не буде вичерпано всі відповіді;
- 4) під час обговорення теми на дошці складають перелік запропонованих ідей, що не повинні повторюватися.

МЕТОД «ШІСТЬ МИСЛЯЧИХ КАПЕЛЮХІВ»

- Сутність методу: У пропонованій системі мислення поділено на 6 категорій, з кожною з яких співвіднесено метаморфічний капелюх певного кольору. Коли обговорюється питання, кожний із присутніх застосовує до нього конкретний капелюх Використання цього прийому дозволяє скоротити час розв'язання проблем на понад 40% і підвищити результативність діяльності

МЕТОД «ВІДСТРОЧЕНА ВІДГАДКА»

- Сутність методу: На початку уроку вчитель загадує загадку, наводить цікавий факт. Відповідь на поставлене запитання буде знайдено під час роботи над новим матеріалом. Можна це зробити наприкінці уроку, щоб із цього розпочати наступне заняття
- Приклади застосування: □ Тема «Багатоманітність речовин» У Німеччині в Лейпцизькому зоопарку висить перед входом об'ява: «Найстрашніший звір на Землі». Людина підходить ближче і бачить своє відображення у дзеркалі...Подумайте, чому?
- Що це значить?

Інтерактивні форми організації навчально процесу («Мозковий штурм», «Мікрофон», «Перестрілка», «Навчаючи - учись», «Спіймай помилку», тощо) допомагають задіяти всіх учнів, формують навички роботи в команді, виховують толерантність, гнучкість, вміння швидко адаптуватися, впевненість у собі, надають дитині можливість презентувати свої здібності та знання. Таким чином, в учнів формується соціальна, комунікативна компетентності. Вчитель ставить питання «Навіщо?» і «Як?» і відповідає на них разом з учнями

Проведення уроків, диспутів, конкурсів, ігор.

Забезпечення можливості вільного спілкування на уроці під час обговорення навчальної задачі.

Під час, заняття із застосуванням інтерактивних технологій, відбувається активна взаємодія учасників освітнього процесу, що перетворюється у співнавчання (колективне, коопероване, навчання у співпраці) у якому вчитель та учні є суб'єктами навчання. Саме тому, для ефективного формування ключових компетентностей, педагог повинен спроектувати урок у такий спосіб, щоб основну роботу виконували учні, а вчитель тільки виступав у ролі організатора процесу навчання, фасилітатора (ведучого, головуючого), лідера групи учнів, провідника та спостерігача, який створює таке освітнє середовище в якому учні застосовують набуті навички для побудови нових знань. Отже, компетентісний потенціал природничої освітньої галузі реалізується завдяки формуванню комплексу предметних та ключових компетентностей. Ключові компетентності – це комплекс якостей особистості, які необхідні для її реалізації, розвитку, соціальної адаптації та працевлаштування. Саме впровадження інтерактивних технологій, як однієї із актуальних педагогічних технологій, дозволяє усвідомлювати процес управління власною діяльністю і сприяє набуттю здобувачами освіти компетентностей «для життя».

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ

